

Direktoratet for
høyere utdanning
og kompetanse

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se
mottakerliste nedenfor.

Vår ref:

23/12797-11

Deres ref:

Dato:

19.12.2023

Oppdragsbrev om forvaltning av driftstilskudd til fagskoler i 2024

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2024 sender Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) oppdragsbrev til fylkeskommunene om forvaltning av tilskudd til fagskoledrift. Fylkeskommunene må følge bestemmelsene i dette oppdragsbrevet. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende oppdragsbrev i løpet av året.

Oppdragsbrevet for 2024 består av følgende deler:

Oppdragsbrev om forvaltning av driftstilskudd til fagskoler i 2024	1
1. Forventninger til høyere yrkesfaglig utdanning	2
2. Mål og krav for driftstilskuddet	3
3. Driftstilskudd til fagskoler i 2024	5

POSTADRESSE

Postboks 1093

5809 Bergen

post@hkdir.no

HOVEDKONTOR

Fortunen 1

HJEMMESIDE

www.hkdir.no

TELEFON

+47 55 30 38 00

ORG.NO

974 788 985

SAKSBEHANDLER

Carl Endre
Espeland

1. Forventninger til høyere yrkesfaglig utdanning

Regjeringen har store ambisjoner for høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskolene står sentralt i å sikre livslang læring og tilgang til utdanning i hele landet, gjennom å tilby praktiske utdanninger av høy kvalitet. Regjeringen vil at flere skal ta høyere yrkesfaglig utdanning og for 2024 har Stortinget bevilget midler til 500 nye studieplasser som skal fordeles mellom fylkeskommunene i en egen prosess.¹

Ambisjoner og mål for høyere yrkesfaglig utdanning tar utgangspunkt i at det er en sektor med stor variasjon som sammen gir viktig kompetanse for samfunnet. Fagskolene skal bidra til et kompetanseintensivt arbeidsliv gjennom faglig påfyll for dem som allerede er i arbeid, og tilby utdanning for de som har behov for mer arbeidsrettet utdanning etter videregående opplæring. Denne egenarten til fagskolene blir viktig også i fremtiden. Det er viktig at kapasitetsveksten ikke går på bekostning av kvaliteten i utdanningene.

Fagskolene er en sentral samfunnsaktør i møte med de store endringene som drives frem av teknologisk utvikling, grønn omstilling og den demografiske utviklingen. Av denne grunn har Stortinget bestemt at tekniske fag, helsefag og utdanninger av betydning for det grønne skiftet skal prioriteres ved fordeling av nye studieplasser.

Kompetansebehovsutvalget peker på at behovet for den praksisnære høyere yrkesfaglige utdanningen er stort, og trolig økende (Temarapport 1/2022). Utvalget peker også på variasjoner i arbeidslivsrelevans mellom ulike typer utdanningstilbud, noe som er sentralt med tanke på videre vekst og kvalitet. Høyere yrkesfaglig utdanning er, og skal være, utviklet i nært samarbeid med arbeidslivet, og gi en yrkesrettet utdanning. Det er viktig at fylkeskommunene forvalter driftsmidlene til høyere yrkesfaglig utdanning på en måte som underbygger dette samfunnsoppdraget.

I mars 2023 publiserte Deloitte på oppdrag fra HK-dir [«*Evaluering av fagskolemeldingen. Måloppnåelse og virkninger av tiltak i fagskolemeldingen – sluttrapport*»](#). I rapporten presenterer Deloitte sin evaluering av innføringen og virkningen av tiltakene i Meld. St. 9 (2016–2017) *Fagfolk for fremtiden*. Sluttrapporten viser til økt kvalitet, økt synlighet, økt attraktivitet og et styrket kunnskapsgrunnlag innenfor høyere yrkesfaglig utdanning. Samtidig peker Deloitte på flere vesentlige utfordringer som det er viktig å ta tak i fremover, både i sluttrapporten og i [delrapport nummer to](#) om finansieringssystemet. En sentral utfordring er fylkeskommunenes forvaltning av høyere yrkesfaglig utdanning, herunder overholdelse av frister og manglende forankring og forståelse for oppdraget. I lys av dette vil HK-dir minne om at fylkeskommunene har anledning til å bruke noe av tilskuddet til å forvalte midlene. God kvalitet på forvaltningen er viktig for utviklingen av sektoren.

---

¹ Jamfør brev fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) til fylkeskommunene, datert 27. oktober 2023.

2. Mål og krav for driftstilskuddet

2.1 Mål for driftstilskuddet til fagskoler

Driftstilskuddet til fagskoler skal stimulere til god kvalitet og gjennomføring i høyere yrkesfaglig utdanning. Tilskuddet skal også bidra til å dekke kompetansebehovene i samfunnet. Mer informasjon om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler ligger i orienteringshefte vedlagt oppdragsbrev. Stortinget har fastsatt fire mål for driftstilskuddet til fagskoler, jf. Statsbudsjettet for 2024, Prop. 1 S (2023–2024). Fylkeskommunene må videreformidle målene i tilskuddsbrev til fagskolene:

- Høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning
- Relevant høyere yrkesfaglig utdanning som svarer på kompetansebehovene i arbeidslivet
- God tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele landet
- Effektiv og solid fagskolesektor

2.2 Kriterier for måloppnåelse

For å belyse måloppnåelse for det samlede tilskuddet, jf. punkt 2.1, skal HK-dir sammenstille og vurdere dataene som fylkeskommunene og fagskolene rapporterer til Database for statistikk i høyere utdanning – fagskolestatistikk (DBH-F). Se punkt 3 for nærmere omtale av rapporteringskravene for fylkeskommunene og fagskolene. Dataene som brukes for å vurdere måloppnåelse, vil blant annet være antall studenter og avlagte studiepoeng, antall fagskoler, størrelse på fagskolene, geografisk fordeling av fagskolene, utdanningstilbud og utdanningsform (heltids- og deltidsutdanninger).

På bakgrunn av rapportering fra fagskolene og fylkeskommunene vurderer HK-dir måloppnåelse for tilskuddsordningen i en årlig rapportering til Kunnskapsdepartementet. Der det er en negativ utvikling i produksjonen av studiepoeng over tid, eller på andre måter endrede forutsetninger for drift av høyere yrkesfaglig utdanning, vil direktoratet følge opp fylkeskommunen for å vurdere nødvendige tiltak.

2.3 Tildelingskriterier

HK-dir fordeler driftstilskuddet til fylkeskommunene, som har ansvar for å tildele tilskuddet videre til offentlige og private fagskoler i eget fylke i tråd med retningslinjene for ordningen.

Fylkeskommunen tildeler tilskudd til fagskoler med studiested i fylket og til fagskoler med nettbaserte utdanningstilbud (med eller uten samling) med kontoradresse i fylket. Nettbaserte utdanninger med samlinger finansieres i utgangspunktet av fylkeskommunen der fagskolen har kontoradresse, men det kan også finansieres av fylkeskommunen der samlingene finner sted, så lenge fylkeskommunene sikrer seg mot dobbeltfinansiering gjennom aktivt samarbeid. Fagskoler med studiested/kontoradresse i flere fylker kan derfor bli finansiert av flere fylkeskommuner. Fagskolene har selv et medansvar for å unngå dobbeltfinansiering.

Tilskuddet til fagskolene skal komme studentene til gode og benyttes til utdanninger som er akkreditert av fagskolen selv, eller av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT).

Det er fylkeskommunene som vedtar hvilke prinsipper som skal legges til grunn for fordelingen av tilskudd, men de overordnede målene med driftsmidlene fastsatt i statsbudsjettet skal være førende. Fylkeskommunene skal sørge for at det tilbys høyere yrkesfaglig utdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 3. Det nasjonale ansvaret innebærer at fylkeskommunene skal se utdanningstilbudene i sammenheng på tvers av fylkene. HK-dir vil legge til rette for en slik koordinering.

Det er ikke nødvendig med en særskilt søknad fra fylkeskommunene for at driftstilskuddet skal videreføres, men fylkeskommunene må orientere HK-dir dersom det planlegges vesentlige endringer i utdanningstilbudet i fylket.

I vedlagte hefte *Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2024* blir det omtalt nærmere om hvordan tilskuddet blir beregnet. Heftet er også tilgjengelig på [HK-dir sine nettsider](#).

2.4 Tilskuddsbrev til fagskoler

Brev med tilsagn om tilskudd fra fylkeskommunen til fagskolene, og påfølgende tilskuddsbrev, skal sendes med kopi til HK-dir (post@hkdir.no). Tilskuddsbrev til private fagskoler skal i tillegg sendes med kopi til NOKUT (postmottak@nokut.no).

I tillegg ber vi om at tilskuddsbrev videreformidler krav om at fagskolene skal levere oppdatert og utfyllende informasjon om utdanningstilbudet til Utdanning.no, via selvbetjent import eller partnerløsning. Informasjonen oppdateres når det er nødvendig, og avpubliseres når tilbudet ikke lenger gjelder. Informasjon om hvordan dette gjøres ligger på <https://utdanning.no/partner>

Informasjonen skal som et minimum inneholde navn på tilbudet, søknadsfrist, beskrivelse av tilbudet, studieform (om det er nettbasert, samlingsbasert, stedbasert), studietempo (heltid/deltid og antall semester), nivå/studiepoeng, studiested, korrekt NUS-kode og url til den siden på lærestedet/fagskolens nettside der man kan lese mer om tilbudet.

For at studenter skal ha tilgang til relevant informasjon før søknadsfristen, bør informasjon om utdanningstilbudene oppdateres før jul hvert år, og senest 1. februar.

Følgende kontaktperson i Utdanning.no kan videreformidles til fagskolene:
evita.bergstad@hkdir.no

2.5 Rapportering

I vedlagte hefte *Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2024* oppgis også rapporteringskrav og frister for fylkeskommuner og fagskoler som mottar offentlig driftsstøtte. Fylkeskommunene må videreformidle kravet om rapportering i tilskuddsbrev til fagskoler som får tildelt midler.

3. Driftstilskudd til fagskoler i 2024

3.1 Budsjettedtak kap. 240 post 60

Stortinget har bevilget totalt 1,38 mrd. kroner over kap. 240 post 60 til driftstilskudd til fagskoler i 2023. I dette oppdragsbrevet fordeles 1,34 mrd. kroner, jf. tabell 1.²

Tabell 1 Fordeling av midler til den enkelte fylkeskommune

Fylkeskommune	Tilskudd 2024
Agder	83 331 000
Akershus	36 913 000
Buskerud	75 087 000
Finnmark	4 524 000
Innlandet	115 714 000
Møre og Romsdal	57 192 000
Nordland	39 472 000
Oslo	216 317 000
Rogaland	117 174 000
Telemark	50 971 000
Troms	58 410 000
Trøndelag	140 333 000
Vestfold	71 094 000
Vestland	185 590 000
Østfold	68 065 000

Tilskuddet til fylkeskommunene inkluderer tilskudd til fagskoler som også før 2018 fikk tilskudd over Kunnskapsdepartementets budsjett, tidligere kap. 276 post 72. Disse fagskolene er i en særstilling, blant annet fordi de fleste av dem er små og har et nasjonalt nedslagsfelt. Dette innebærer at fylkeskommunene ikke kan omprioritere tilskuddet som er knyttet til disse fagskolene, inkludert den resultatbaserte uttellingen. Tabell 3 i vedlagte orienteringshäfte viser tilskudd som fylkeskommunene skal overføre til disse fagskolene.

---

² 42,5 millioner kroner er øremerket ordningen industrifagskolen. Midler til nye studieplasser (21,5 mill. første halvårseffekt i 2024) fordeles mellom fylkeskommunene i en egen prosess.

3.2 Utbetaling

Fylkeskommunene får utbetalt tilskuddet i to rater årlig. Første utbetaling er i januar og andre utbetaling er i juli. Fylkeskommuner som eventuelt får utbetalt for mye midler, plikter straks å informere HK-dir om dette og tilbakebetale det overskytende beløpet, med mindre HK-dir aksepterer at feilen korrigeres ved senere tilskudd.

3.3 Kontroll og oppfølging

Fylkeskommunene har ansvar for at fagskolene som mottar driftstilskudd, benytter tilskuddet i tråd med vilkårene for tilskuddet. Fylkeskommunene kan kreve driftstilskuddet tilbakebetalt fra fagskolene dersom det ikke benyttes i samsvar med vilkårene for tilskuddet.

HK-dir har ansvaret for å kontrollere at fylkeskommunene bruker midlene etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd.

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere yrkesfaglig utdanning og avgjør når det skal iverksettes tilsyn, jf. § 1-3 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

NOKUT har ansvar for økonomisk tilsyn med private fagskoler etter fagskoleloven § 31 og kontroll med private fagskolars bruk av driftstilskuddet etter fagskoleloven § 29. NOKUT fastsetter innhold og frister for økonomirapporteringen for private fagskoler. Se også omtale under punkt **Error! Reference source not found.**. Se ellers [Retningslinjer for tilskudd til drift av fagskoler](#), punkt 6 og 7.

Riksrevisjonen kan også kontrollere at midlene blir brukt etter forutsetningene, etter lov om Riksrevisjonen § 12.

Statstilskudd kan avvikles og kreves helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene.

Vi ser frem til samarbeidet om høyere yrkesfaglig utdanning i 2024 og ta gjerne kontakt om dere har spørsmål.

Med hilsen

Med vennlig hilsen

Else Kathrine Nesmoen

avdelingsleder

Carl Endre Espeland

seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.